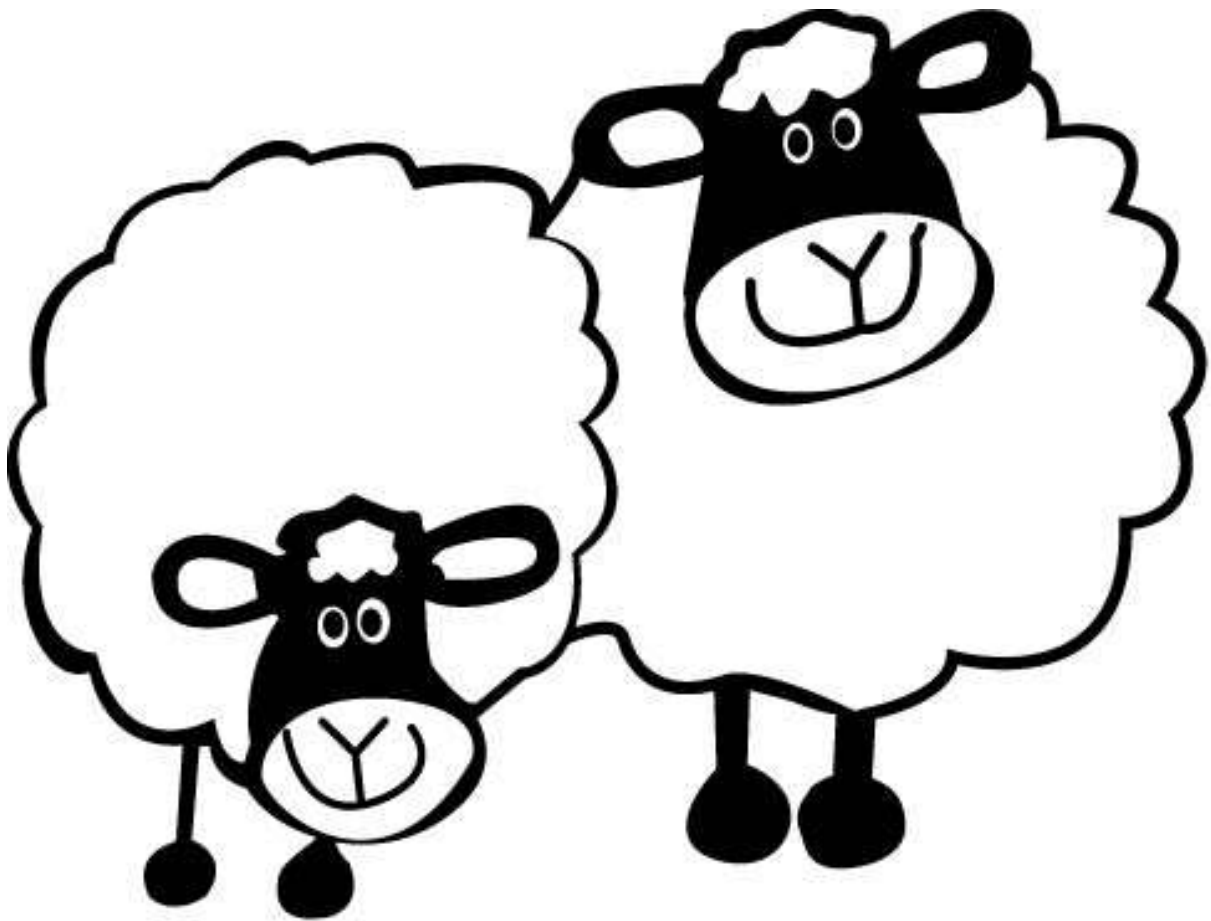

ÅRSPLAN

HOLMEN GÅRDS- OG
NATURBARNEHAGE AS

“**Naturlig** lek & læring”

2023-2024

Innhold

Velkommen til Holmen Gårds- og naturbarnehage	3
De som jobber i barnehagen er (2023);	3
Vår dagsrytme:	4
Mat og måltider i barnehagen	4
Barnehagens visjon og hovedtema	5
Hva gjør oss til en gårds- og naturbarnehage?.....	6
Hvordan virker dyr positivt på barn?.....	7
Generelle regler om opptreden overfor dyr:	7
Dyra vi fokuserer på i barnehagen;.....	7
Bærekraftig utvikling	8
Steder i nærområdet vi bruker:.....	9
Planlegging, dokumentasjon og vurdering i barnehagen	9
For hvem dokumenterer vi?	10
Fagområdene	10
Kommunikasjon, språk og tekst.....	12
Kropp, bevegelse, mat og helse.....	12
Kunst, kultur og kreativitet	12
Natur, miljø og teknikk	12
Etikk, religion og filosofi	13
Nærmiljø og samfunn	13
Antall, rom og form	13
Barnehagens årshjul – HOVEDPUNKTER	13
Det pedagogiske arbeidet	16
Progresjonsplan for omsorg, danning, lek og læring	16
Barns medvirkning	18
Sosial kompetanse	19
Den voksnes rolle i barnehagen	20
Overganger barnehage - skole	20
Overganger innad i barnehagen	20
Personvernlov	21
Psykisk helse.....	21
Mobbing i barnehagen	21
Trafikksikkerhet i barnehagen vår	22
Generell informasjon	22
Kontaktinformasjon:	22
Gruppeinndelinger i barnehagen:	26
HMS – Helse, Miljø & Sikkerhet	26
Fjøsstell og bursdagsfeiring	26
Eksterne samarbeidspartnere	26
Dikt om barnehagen	28

*«Barnet må få utfolde sine naturlige anlegg,
fordi alt i naturen er godt!»*

(Jean J. Rousseau 1997)

Velkommen til Holmen Gårds- og naturbarnehage

Holmen gårds- og naturbarnehage AS er en privat barnehage på Raipas ca. 7 kilometer fra Alta sentrum. Barnehagen startet opp i midlertidige lokaler på Masternes gård høsten 2010. Barnehagens nybygg ble ferdigstilt før nyttår 2010. Barnehagen har en barnegruppe med ca. 27 barn i alderen 1 – 6 år.

Holmen gårds- og naturbarnehage AS.

De som jobber i barnehagen, er (2023);

Styrer/daglig leder:	Lena B. Søreng	(100% stilling)
Pedagogisk leder:	Nina Posti Thorsen	(100% stilling)
Pedagogisk leder:	Christel H. Elvemo	(100% stilling)
Pedagogisk leder:	Solveig Heggeli Slettvoll	(100% stilling)
Fagarbeider:	Line Jakobsen	(100% stilling)
Fagarbeider:	Vidar Klepp	(100% stilling)
Fagarbeider:	Guro Tronstad	(100% stilling)
Renholder:	Maria Aune	(30% stilling)
Vikar:	Hanne Mette Pettersen	(pedagogisk leder 100% stilling)
Ringevikar:	Ingrid L. Abrahamsen	

I tillegg tar vi imot læring, studenter, praktikanter, elever og personer på arbeidstrening.

I denne årsplanen vil du finne informasjon om hvordan vi jobber i barnehagen vår og hvilke tema vi vil ha fokus på.

Utarbeidet og oppdatert av

Lena Søreng, Christel H. Elvemo, Nina Posti Thorsen, Hanne Mette Pettersen og Solveig H Slettvoll i samarbeid med øvrig personal.

Vår dagsrytme:

Gjennom denne får vi ulike erfaringer og tilegner oss lærdom

Vi har utarbeidet en ramme for hverdagen i barnehagen, i forhold til barnas behov og dagens gjøremål. Vi er ikke avhengig av å følge faste klokkeslett, så dette er ment som en veiledning.

Gjennom hverdagsaktiviteter og planlagte pedagogiske aktiviteter skal barna gis mulighet for naturlig lek og læring, og dermed jobbe i tråd med barnehagens målsettinger.

Åpningstiden vår er 07.30-16.30.

Klokka 07.30: * Barnehagen åpner – frokost - frilek
frokost

Fra klokka 09.00: Fjøsstell – turer – lek – andre oppgaver

Fra klokka 11.00: Lunsj

Fra klokka 12.00: Sovetid/ frilek

Klokka 12.30: Fri lek/aktiviteter

Klokka 14.00: Fruktmåltid

Klokka 15.30: Mellommåltid

Klokka 16.30: Barnehagen stenger
Barna skal være hentet innen barnehagens stengetid.
Ring hvis det oppstår noe som gjør at du blir forsinket. (se også vedtektene)

** = Barnehagens åpningstider behovsundersøkes og kan endres i løpet av året.*

Mat og måltider i barnehagen

Kosthold

Kosthold er en viktig del av barnehagehverdagen, og vi har fokus på sunt kosthold og ønsker å gi barna gode matvaner og at barna skal delta aktivt i matlagingen.

Frokost: Barna har med egen matpakke hjemmefra. Vi ønsker kun brød i matpakken. (Drikke serveres av barnehagen.)

Lunsj: Barnehagen serverer lunsj til barna. 2-3 dager i uken lager vi varm lunsj.

Frukt/grønt: Barnehagen serverer 2 – 3 ulike frukter og eventuelt knekkebrød på ettermiddagen. Vi tilstreber å servere frukt/grønnsaker ved alle måltider.

Det er viktig å få forståelse for hvor maten vår kommer fra. Hva gir husdyrene oss og hva kan vi hente fra naturen. Ved å delta på blant annet innhøsting, baking og sylting mener vi at barna får kunnskap om det vi kaller for” fra **jord til bord**”.

Barnehagens visjon og hovedtema

Barnehagens visjon er:

«**Naturlig lek og læring**»

Vi i Holmen gårds- og naturbarnehage ønsker å gi barna i barnehagen vår et trygt miljø som ramme for lek og læring. Vi ønsker å bygge opp under barnas fantasi, nysgjerrighet og oppdagelsestrang. I naturen får barna utfordringer som er tilrettelagt av naturen selv. I et naturmiljø er det gode muligheter for å gi varierte oppgaver tilpasset den enkeltes utvikling.

Det å være ute på tur sammen er viktig både fysisk, og mentalt. Det er viktig at barn lærer seg å bli glad i naturen rundt seg og det som skjer der. Det er god læring å observere dyre- og planteriket, og kjenne været på kroppen gjennom alle årstider.

Her på Holmen har vi alle forutsetninger for mye friluftsliv. Vi har skogen og elva i umiddelbar nærhet, i tillegg til mange andre nærliggende turområder. Disse brukes aktivt gjennom hele året.

Barnehagens 3 hovedtema:

MAT – NATUR – DYR

Vår hverdag dreier seg mye om mat, natur og dyr.

Vi har derfor dette som hovedtema for vårt arbeid i barnehagen.

Vi ønsker å gi sanseintrykk og erfaringer, som igjen er viktig for livslang læring.

Noe av det vi arbeider med i forhold til de ulike hovedområdene:

MAT:

- Lage noe av bær
- Smake nye smaker
- Være med på å foredle forskjellig mat
- **Baking** til jul og til andre tilstelninger
- Hjemmebakt brød og bakverk
- Dyrke egne grønnsaker/bær
- Når vi steller med dyr og planter, får vi noe tilbake

NATUR:

- Årstider – hva skjer
- Bruke nærmiljøet, - skogen, fjellet, elva, hytta og gapahuken
- Høste
- Bruke naturmateriell
- Være mye ute i naturen, forske og se.
- Bruk av ild, jord, vann og luft i pedagogiske opplegg

DYR:

- Barnehagedyrene
- Mating og stell
- Jakt
- Bearbeiding av mat fra dyr og planter
- Foring av fugler og ekorn
- Spor og spor tegn
- Dyr og fugler i naturen
- Besøke gårdene rundt

Hva gjør oss til en gårds- og naturbarnehage?

Vi driver en barnehage der vi har daglig kontakt med dyra i barnehagen. Vi besøker også gårdene rundt barnehagen. Dette skal være en naturlig del av barnehagehverdagen. Barna skal få en forståelse for menneskets plass i det økologiske samspillet.

Vi bruker stell av dyr og opplevelser i naturen som formell og uformell lek- og læringsarena.

Barna skal delta i aktiviteter som hører gården til, og de skal få en innsikt i tradisjonell og moderne gårdsdrift.

Det er mye som skjer på en gård i løpet av et år, og det er mange praktiske arbeidsoppgaver som skal gjøres i fjøset, i kjøkkenhagen, i verkstedet og i skogen.

Det er livet gjennom alle årstider og sykluser på gården som styrer det pedagogiske opplegget i barnehagen. Vi prioriterer turer ut i skog og mark.

Vi ønsker å gi barna innsikt om dyr og planter, slik at barna har muligheten til å utvikle forståelse og respekt for alt som lever - *fra jord til bord*.

Barna skal oppleve glede og mestring gjennom meningsfylt «arbeid» med foring og stell av dyr og planter.

En levende gård rommer store utviklingsmuligheter for barn!

Hvordan virker dyra positivt på barn?

- Barn utvikler omsorg og ansvarsfølelse gjennom foring og stell
- Barn får erfaringer og innsikt om dyras betydning for mennesket
- Barn utvikler selvtillit og trygghet gjennom fysisk kontakt med dyr
- Barn viser ofte andre sider av seg selv i omgang med dyr enn overfor andre barn i ulike situasjoner

På en gård produseres det mat både for dyr og mennesker. Noen av dyrene fores og stelles for å slaktes, så de gir råstoff, som igjen gir mat og inntekt for bonden. Dette må barna forberedes på. Barna vil kunne delta i aktiviteter og identifisere seg i det som skjer.

Generelle regler om opptreden overfor dyr:

- Alle lyder må være dempet, og det er ikke lov til å skrike og rope
- Vi må bevege oss forsiktig og unngå brå eller store bevegelser med utstrakte armer
- Vi lar dyra bli kjent med oss ved å snuse, lukte og slikke før vi klapper dem
- Vi følger med på dyras bevegelser

«Barna skal ikke lære om naturen, men av naturen.»

Odd Schei 1995

Dyra vi steller i barnehagen;

Dyrene i barnehagen 2022:

Dyrene i nærheten:

Noen av de andre dyrene vi møter på i løpet av året:

Bærekraftig utvikling

Barnehagen skal legge grunnlag for barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Barna skal gjøre erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen.

Fra Rammeplan for barnehager, s 10-11.

Gjennom året har vi fokus på Fra jord til bord. Dette handler blant annet om at barna får kjennskap til hele vekstprosessen i kjøkkenhagen hos oss, fra såing til høsting. Gjennom å høste alt det gode naturen kan gi oss, vil barna få positive opplevelser både ved å ferdes i skogen, samt nyte det vi tar med oss tilbake. En naturlig del av å ferdes i naturen, handler om hvordan vi opptrer i naturen, for eksempel vi tar med oss søppel og at vi leker med tørre kvister og greiner o.l. Vi klekker også ut kyllinger og følger med på lamming. Det man kjenner til – ønsker man å ta vare på!

Steder i nærområdet vi bruker:

Fjøsen i barnehagen: bor dyrene våre om vinteren. Vi bruker også å besøke fjøsen til Lena, Ottar og Frank.

Hytta i skogen: Her er vi mye på tur. Hytta ligger på jordet bak barnehagen og har vedovn slik at vi får varmet oss på de kalde dagene. Rundt hytta har vi en fin naturlekeplass.

Solplassen ligger et lite stykke inn mot elva. Dette er en av de stedene i skogen vi bruker mest. Her finnes fine klatre-trær og her finner vi bær på høsten.

Gapahuken ligger bak jordet til Lena, her er det fint å leke. Her er vi store bjørketrær som gir bjørke-saft om våren.

Kjøkkenhagen bruker vi også mye tid i sammen med barna, der både sår og høster vi. Våren 2021 plantet vi: sukkererter, bringebær, jordbær, rips, solbær, løk, gulrot, potet, blomster, agurk, tomat, reddiker, gressløk, purreløk, ertebloomster og solsikke.

Planlegging, dokumentasjon og vurdering i barnehagen

«Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Den enkelte barnehage står fritt til å velge metoder og omfang ut fra lokale forutsetninger og behov. Gjennomføringen av planene må være så fleksibel at det er rom for spontanitet og barns medvirkning.»

Fra rammeplanen for barnehagen – kapittel 4

Holmen gårds- og naturbarnehage har valgt å utarbeide en årsplan, som gjelder for 1 år. Gjennom tilbakemeldinger fra personal, foreldre og barna, justerer vi planene og aktivitetene til det beste for barnegruppen og barnehagen.

Vi bruker i hovedsak disse verktøyene som utgangspunkt i den jobben vi gjør:

- Årsplan, periodeplaner og månedsplaner
- Temaplaner
- Detaljplaner
- Rammeplan
- Barnehageloven
- FNs barnekonvensjon

Dokumentasjonsmetoder vi i hovedsak bruker i barnehagen vår:

- Bruk av foto er noe vi bruker aktivt både som dokumentasjon, evaluering og i etterarbeid sammen med barna
- Tekst gjennom for eksempel månedsbrev og evaluering av opplegg i barnehagen
- Observasjon
- Hjemmeside
- Utstilling / produkter
- TRAS (Tidlig Registrering Av Språkutvikling)

Evalueringsarbeidet i barnehagen vår:

- Evaluering av perioder gjennomføres fast på personalmøter og ledermøter
- Foreldre og foresatte har muligheten til å komme med tilbakemeldinger og ønsker, som tas til etterretning
- Analyse, ny viten, undring og nye spørsmål
- Refleksjonsarbeid for å endre og utvikle praksis
- Synliggjøring av barns læringsprosesser
- Synliggjøring av de voksnes arbeidsprosesser
- Synliggjøre barna, både som gruppe og individ

For hvem dokumenterer vi?

Vi dokumenterer for barna, personalet, barnehagen og samfunnet for øvrig. Vi lager utgangspunkt for samtaler og refleksjon. Vi danner grunnlag for å utvikle ny kunnskap innad i barnehagen, som er med på å kvalitetssikre barnehagehverdagen. Gjennom dokumentasjon og formidling gir vi også resten av samfunnet innsikt i vår hverdag.

Fagområdene

Vi arbeider med 7 fagområder, som sjeldent opptre alene. Tverrfaglig arbeid dekker derfor våre aktiviteter og rutiner i sin helhet. For hvert fagområde er det formulert mål for arbeidet for å fremme barnas utvikling og læring. Fagområdene tilpasses vår barnehage, våre mål og våre forutsetninger. Gjennom dagens gjøremål og aktiviteter på gården er vi innom alle fagområdene uten å ha spesifikke opplegg knyttet mot kun et område.

«Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter».

Barnehagelovens § 1

Hvordan jobber vi med fagområdene?

Kommunikasjon, språk og tekst

- I alle daglige aktiviteter og i gjøremål på gården brukes språket aktivt. Gårdsarbeid og dyrene vil gi inspirasjon til å utvikle, og ta i bruk ulike uttrykksformer og begrep.
- Boklesing
- Samlingsstund med sang, rim, rytme, regler
- Spill og lek
- Bokstaver og språkaktiviteter

Kropp, bevegelse, mat og helse

- Gjennom gårdsarbeid, lek og turer i nærmiljøet fremmer kropp, bevegelse og helse. Vi øver på å bruke redskaper og verktøy. Vi steller dyr og planter og opplever gleden av å bruke kroppen.
- Vi høster og sår råvarer, samt plukker egg hos hønene
- foredling
- Bevegelsessanger
- Kunnskap om kroppen og kosthold
- Godt selvbilde
- Vennskap
- Lek

Kunst, kultur og kreativitet

- I barnehagen tar vi alle sanser i bruk. Det skjer mye gjennom året på en gård, dette gir rom for undring og kreativ tenking.
- Formingsaktiviteter
- Dans (delta og iaktta)
- Musikk (både lytte til og spille selv)
- Få erfaring med forskjellige materialer som; maling, tre, stein, ull, leire etc.
- Få erfaring med å bruke verktøy som passer til aktivitetene som, pensel, hammer, sag etc.
- Lære om kulturminner og kulturlandskap i nærmiljøet

Natur, miljø og teknikk

- I barnehagen blir vi kjent med våre alminnelige husdyr. Vi følger matproduksjon; fra jord til bord og tar del i gårdsdyras livsløp.
- Årstider, (hva skjer med dyr og planter?)
- Været (sol, snø, regn og vind)
- Fauna i skog, fjell, elv og åker
- De grunnleggende hovedelementer ild, vann, luft og jord
- Hvordan vi kan bruke teknikk i leken og hverdagen

Etikk, religion og filosofi

- I barnehagen vil barna lære respekt i omgang med dyr og for alt levende som vokser og gror. Vi bygger vår virksomhet på etiske grunnverdier forankret i kristendommen.
- Bli møtt med alvor og respekt i sin undring og tro
- Møte voksne som har tid til ettertanke og gode samtaler
- Få kjennskap til kristne høytider og tradisjoner, men også ha rom for tradisjoner og høytider i religioner som er representert i barnegruppa.
- Ha tema rundt ord som toleranse, respekt, medmenneskelighet, tilgivelse, ærlighet, likeverd og nestekjærlighet

Nærmiljø og samfunn

- Gjennom aktivitetene på gården vil barna oppleve viktigheten av samspill både mellom mennesker og dyr.
- Vi ønsker at barna skal oppleve at de er verdifulle og viktige for fellesskapet og at de skal bli kjent med sitt nærmiljø
- At barna uansett alder og forutsetning får delta i alle daglige aktiviteter.
- Barna skal lære å ta valg, og få forståelse for at det følger ansvar ved egne valg.
- Vi vil bruke nærmiljøet aktivt til turer og opplevelse
- Lære om andre kulturer som inngår i vårt nærmiljø

Antall, rom og form

- På gården bruker vi matematiske begreper i de daglige. For eksempel i forbindelse med foring, stell og kos med dyrene
- Ulike spill (terningspill, memory, lotto, domino og lignende)
- Puslespill
- Klosser
- Telling
- Matlaging, baking og borddekking
- Fortellinger, sanger og bøker som stimulerer til løsningsorientert tenking.
- Lek med sand og vann
- Bevisst bruk av matematiske begreper i hverdagen

Barnehagens årshjul – HOVEDPUNKTER

AUGUST

Nytt barnehageår starter 16. august
Tilvenning og bli kjent
Bli kjent med dyrene på gården og i området
Nærområdet
Små forskere ute i naturen
Bærsanking

SEPTEMBER

Høst og innhøsting
Rypejakt
Dyrenes livsløp
Fårikålens dag
Vennskapsuka
Brannvern uke

OKTOBER

Innsamling av naturmaterieell
Fargelære
Vi lærer om årstidene
Høsttakkefest
Verdensdagens for psykiskhelse
Overnatting for førskolegruppa

NOVEMBER

Mørketid/Lesing
Vi lager lykter
Lage og sette ut fuglemat
Mørketidsfest
FNs barnekonvensjon dagen
Trafikk og refleks opplæring
Adventskalender

DESEMBER

Juletradisjoner – juleevangeliet
Juleforberedelser/ julegrøt
Nissen på låven
Nissefest / Juleverksted

JANUAR

Tilvenning etter juleferien
Sola/ solboller
Solfest
Bee-bot (IKT)
Begynne å jobbe med overganger
Bamsehospital

FEBRUAR

Samefolkets dag 6. februar
Fastelavn/ fastelavnsboller
Trollfest
Ski og vinterleker
Søknadsfrist barnehageplass 1. mars

MARS

Borealis & Finnmarksløpet
Skiaktiviteter/skidag
Barnehagedagen
Påskeforberedelser
Ruging av kyllinger

APRIL

Byløypa og skitur fra Røstan og til Øytun
Bibliotekdag for ku- og førskolegruppe
Påske
Vår
Overnatting for førskolegruppa

MAI

Lamming- vi følger med!
Tapping av bjørkesaft
Rusken
Brannvernuke
17. mai
Såing/Planting
Dyra skal ut

JUNI

Trafikk – bruk av hjelm, ferdes langs vei
Digitalt mikroskop (IKT)
Vennskapsuke
Sommerarbeidsoppgaver
Sommeravslutning

JULI

Sommerarbeidesoppgaver
Sommerarbeid med dyr og planter
fellesferie

Det pedagogiske arbeidet

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.»

Lov om barnehager § 1

Progresjonsplan for omsorg, danning, lek og læring

Omsorg, oppdragelse og læring i barnehagen skal fremme menneskelig likeverd, likestilling, åndsfrihet, toleranse, helse og forståelse for bærekraftig utvikling.

(Barnehageloven § 2 Barnehagens innhold)

Barnehagens arbeid med OMSORG:

I vår barnehage ønsker vi å bygge opp et godt miljø, der hvert enkelt barn skal bli godt ivaretatt. Det er viktig for oss å se hvert enkelt barn ut fra dets ståsted og hvilke behov barnet har.

Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom personalet og barna og om barnas omsorg for hverandre. Å gi barn mulighet til å gi hverandre og ta imot omsorg, er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse og er et viktig bidrag til et livslangt læringsperspektiv.

Progresjonsplan for Omsorg		
Personalet skal: Møte alle barn med åpenhet, varme, interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn Gi rom for hvile og ro Bidra til at barnet kan utvikle tillit til seg selv og andre Bekreft alle typer følelser Sikre gode tilvenningsrutiner Være gode rollemodeller for hvordan opptre sammen med dyrene våre	0-3 åringen Oppløve trygghet i barnehagen Vise ulike følelser Utvikle tillit til seg selv og andre Være oppmerksom på egne og andre sine følelser Hjelpe hverandre Få en begynnende forståelse for dyrenes behov for stell og hvile	3-6 åringen Trøste andre Hente hjelp når det er behov for det Sette seg inn i andre sine følelser og situasjoner Inkludere andre Oppløve rom for å feile Oppløve gleden av å ta vare på dyr og natur, og kunne få noe tilbake. For eksempel egg, bær o.l.

Barnehagens arbeid med DANNING:

Danning handler om å få et bevisst forhold til omgivelsene, samtidig som man reflekterer over det en gjør i samspill med andre mennesker. Gjennom danning legges grunnlaget for barnets allsidige utvikling. Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter.

Progresjonsplan for Danning		
Personalet skal:	0-3 åringen	3-6 åringen
Være tydelige voksne	Opplive å være en del av et fellesskap	Vise respekt for ulikheter blant mennesker
Vise tålmodighet	Bli kjent med rutiner og normer	Hjelpe til med praktiske gjøremål
Anerkjenne og følge opp barns perspektiver og handlinger	Være med på synliggjøring av mangfold, bla gjennom flagg, sanger og mat	Tilpasse seg regler og rutiner i barnehagen
Være en god samhandlingspartner og veileder	Få en følelse av at JEG er viktig, og at andre tar meg på alvor	Opplive tilhørighet til samfunn, natur og kultur
Støtte barnas identitetsutvikling	Opplive mestring	Være ansvarsbevisst
Skape trygge rammer for lek og mestringsopplevelser	Nestekjærlighet gjennom dyre - og plantestell	få erfaring med «fra jord til bord»

Barnehagens arbeid med LEK:

I vår barnehage skal det være rom for lek, - både tilrettelagt lek og frilek. I leken foregår viktige prosesser i barndommen. Barna skal få tid og rom til å være i sin egen lek. Samtidig skal barna ha tilgang til tilstedeværende voksne som har kunnskap om lek, og som kan verne leken som foregår, eller hjelpe den videre når det er behovet.

Progresjonsplan for Lek		
Personalet skal:	0-3 åringen	3-6 åringen
Fremme et inkluderende miljø der alle barna deltar i lek	Turtakingslek	Leve seg inn i rollelek
Veilede barna dersom leken bidrar til uheldige samspill	Kunne delta i ulike typer lek	Bringe nye elementer inn i leken
Tilrettelegge for lek	Dele og holde på leker	Oppsøke andre barn på en positiv måte
Utvide og berike leken	Få en begynnende interesse for å leke med andre – toddlersamspill/turtaking	Leke ut opplevelser
Bygge videre på barnas interesse og nysgjerrighet		Opplive mestring i konflikthåndtering
Veilede barna når konflikter oppstår		Kunne tilpasse seg andre i lek, gi og ta.

Barnehagens arbeid med LÆRING:

Barnehagen har målsetting om at barna skal lære gjennom å oppleve å bruke sansene sine. Vi skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet, vitebegjær og lærelyst. Læring skal foregå i det daglige samspillet, og skal være med på å gi et grunnlag for livslang læring og danning. Barnas undring er viktig for arbeidet

hos oss, og legger til rette for et aktivt og utviklende læringsmiljø.

Progresjonsplan for læring		
Personalet skal: Utvide barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold	0-3 åringen Delta på samlingsstund	3-6 åringen Selvstendighet Prososial adferd
Sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser Bidra til et rikt språkmiljø	Deltar i ulike sanseopplevelser – særlig sammen med dyrene hvor man ofte bruker alle fem sansene	Kunne lytte og ta imot beskjeder
Skape rom for undring	Opplive varierte underlag og kroppslige utfordringer Begynnende selvstendighet i hverdagens rutinesituasjoner	Begynne å kunne sette ord på følelsene sine Aktiv deltakelse i fjøsstell og andre rutinesituasjoner knytte til barnehagen og gården
Være gode rollemodeller	Få gode opplevelser med matlaging/baking – smake på nye ting	Utvide hensyn for de som er mindre enn seg selv
Innhente seg kunnskaper om dyrene, arbeidsoppgavene og vekstene som hører til her i barnehagen og nærmiljøet	Opplive et rikt språkmiljø gjennom varierte sang/musikk aktiviteter	Utfordre seg selv, oppleve balanse mellom mestring og feiling – tørre å prøve på nytt. Bidra til god selvfølelse

Barns medvirkning

Det skal gis tid og rom for barns medvirkning. Vi må alltid tenke på hvem det er vi planlegger for. Er det barna eller er det vi voksne? Det er viktig at vi ser barnets perspektiv. Vi skal være fleksible og kreative nok til å kunne snu på planer.

Å ivareta barns medvirkning i hverdagen

Barn har ulike måter å bli forstått på ut fra alder og modning. Barn kommuniserer både kroppslig og språklig. Dette innebærer at vi voksne må se og høre godt etter. Vi skal kjenne barna godt og forstå deres ønsker uten at de har sagt fra direkte. Dette klarer vi ved å være oppmerksomme på barns signaler.

Vi er opptatt av å skape trygge og selvstendige barn

Vi ønsker å gi barna varierte oppgaver og aktiviteter. Vi ønsker barn som er delaktige og kan ta valg. Da kreves det også at vi voksne må sette grenser og lage rammer. Alle skal bli hørt, men vi kan ikke oppfylle alle ønsker og drømmer. Samtidig vil personalet ivareta sitt ansvar som voksne.

Sosial kompetanse

Barna skal gis muligheter til innsikt i og trening i hvordan de kan være sammen med andre barn og voksne. Dette ut fra en forståelse av andres og egne behov og forutsetninger. Ut fra de grunnregler som ligger i vårt samfunn for rett og galt og ut fra tanker om et demokratisk samfunn.

Empati og rolletaking: Innlevelse i andre menneskers følelser og forståelse for andres perspektiv og tanker.

Prososial atferd: Positive sosiale holdninger og handlinger som å hjelpe, oppmuntre, dele med andre, anerkjenne, inkludere, vise omsorg for osv.

Selvkontroll: Å utsette egne behov og ønsker i situasjoner som krever kompromisser og felles avgjørelser, innordne seg, håndtere konflikter og å vente på tur.

Selvhevdelse: Hvordan en kan hevde seg selv og egne meninger på en god måte, og tørre å stå imot gruppepress og ta initiativ til, eller bli med i, lek og samtaler som allerede er i gang.

Lek, glede og humor: Å kunne skille lek fra annen aktivitet, tolke lekesignaler, og å la seg rive med og føle glede, slappe av, spør og ha det moro.

Selvfølelse; Selvfølelse handler om hvilken verdi barnet opplever at det har, ikke hvor flinkt det er.
Barna skal lære at de er gode nok som de er.

Selvregulering: regulering handler om å håndtere følelser og tilpasse seg omgivelsene.

Den voksnes rolle i barnehagen

En av de viktigste faktorene når det gjelder kvalitet er vi voksne som arbeider i barnehagen. En viktig faktor i denne sammenhengen er at vi voksne må fungere godt både hver for oss og sammen. Den enkelte voksne må kunne reflektere over sine sterke og svake sider både i samvær med barna og de andre voksne. Og med selvinnsikt og bevisstgjøring i forhold til egen kapasitet kan man utnytte sine sterke sider, og samtidig jobbe med svake sider. Noe som igjen gir et godt grunnlag for arbeidsglede og et godt samarbeid rundt barna.

De ansatte i barnehagen tilbys årlig kurs, for kompetanseheving på et personlig og organisatorisk plan.

Vi voksne gjør vårt aller beste for å kunne:

Gi barna trygghet.

Gi rom for glede og humor.

Være aktivt til stede i barnas lek og hverdag i barnehagen.

Være til stede og bevisst å observere, lytte og delta.

Gi varme og omsorg til hvert barn.

Gi rom for undring, kunnskap og mestring.

Overganger

Overganger innad i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere til og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og andre barn. (Rammeplan for barnehagen, s33)

Overganger barnehage - skole

Rammeplanen sier at barnehagen skal, i samarbeid med skolen, legge til rette for barna overgang fra barnehage til første klasse og eventuelt skolefritidsordning.

I vår barnehage har vi en egen gruppe for de eldste barna, - de som er siste året i barnehagen før de skal begynne på skolen. Vi tilrettelegger at denne "førskolegruppa" får en begynnende tilnærming til skolestart.

Det utarbeides et overgangsskjema til skolen, som fylles ut av barnehagen i samarbeid med foreldrene. I tillegg kan TRAS-skjema og andre observasjoner leveres skolen i enighet med foreldrene. Vi bruker Alta kommunes plan for overgang barnehage skole som utgangspunkt i dette arbeidet.

Personvernlov

Barnehagen håndterer personopplysninger om barn og foresatte som er nødvendige for å kunne gi et forsvarlig barnehagetilbud.

Formålet med behandling av personopplysningene er for å gi forsvarlig omsorg av barnet. For det tilfelle foresatte ønsker informasjon om personopplysningene som håndteres i barnehagen, skal daglig leder kontaktes.

Avtalen om barnehageplass gir rettslig grunnlag for å håndtere personopplysninger som er nødvendige for å gi et forsvarlig barnehagetilbud. Håndtering av opplysninger utover dette skal baseres på samtykke fra foresatte.

Personopplysningene håndteres i henhold til krav i relevante lover, forskrifter og interne rutiner, slik at bare personer med innsynsrett og ansatte med tjenstlig behov, får kjennskap til opplysningene.

Opplysningene arkiveres i barnehagen slik at opplysningene skal være beskyttet fra uvedkommende, men samtidig tilgjengelig for ansatte ved behov.

Opplysningene oppbevares så lenge barnet har plass i barnehagen. Når barnet slutter i barnehagen, kan opplysningene enten overføres til foresatte eller bli makulert av barnehagen.

Psykisk helse

*Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.
Fra Rammeplan for barnehager, s.11*

I barnehagen har vi verktøyene Grønne tanker, Glade barn og Stine Sofies Stiftelses bøker som kan brukes i pedagogiske opplegg rundt psykisk helse. Barna vil gjennom året møte tema som bla. handler om følelser, vennskap, kroppen, gode/vonde hemmeligheter og grensesetting.

Mobbing i barnehagen

Vi i Holmen gårds- og natur barnehage skal jobbe med og forebygge mobbing. Vi skal alltid være oppmerksomme på barns trivsel og barnegruppens samværsmonstre. Vi har nulltoleranse mot krenkelser som utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Det avgjørende er om barnet som blir utsatt, kan oppleve det som nedverdiggende eller integritetskrenkende. Utestengingen må som hovedregel være systematisk. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn utsettes for slike krenkelser. Barnehagen er forpliktet til å lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak. Planen inneholder: hvilke problemer tiltakene skal løse, hvilke tiltak barnehagen har planlagt, når tiltakene skal gjennomføres, hvem som skal gjennomføre tiltakene, når tiltakene skal evalueres

Det er viktig for alle barn at vi har et tett samarbeid med foreldre og vi vil gjerne ha tilbakemelding snarest om barnet deres forteller om noe som ikke har vært bra i barnehagen. Vi vil ta tak i eventuelle utfordringer så tidlig som mulig.

Trafikksikkerhet i barnehagen vår

Barnehagen vår jobber mot å bli en «trafikksikker barnehage». Vi har fokus på trafikksikkerhet i det pedagogiske arbeidet vårt og er avhengig av et nært og godt samarbeid med dere foreldre. Vi vil bruke blant annet opplæringsmaterieill utarbeidet av Trygg Trafikk som heter «Tarkus – barnas trafikkvenn». Vi ønsker å lære barna å bruke sansene sine i trafikken, viktigheten av sikkerhetsseleer i bil, sykkelregler og refleksbruk.

Rutiner hos oss som omhandler krav til trafikksikkerhet og kollektivtransport:

- For å ivareta sikkerheten på en best mulig måte bruker vi ikke private biler til transport.
- Vi stiller krav til busselskap og drosjer om belter og trafikksikker adferd.
- Av sikkerhetsmessige grunner tilbyr vi kun transport til aldergruppene ku og hest.
- Under transport i buss og drosje skal barna sitte på bil-puter, slik at de får riktig høyde i forhold til bilbeltet. **Barnehagen holder bil-puter.**

Disse rutinene gjelder for parkeringsplassen under bringe og hentetid:

- **Lukk alltid porten.** Barnehageporten skal lukkes. Barn skal ikke gå inn og ut av porten uten voksnes tilsyn.
- **Klatring på gjerdet og porten.** Barna skal ikke klatre på gjerdet eller over porten. Det kan skape farlige situasjoner.
- **Barn som venter i bilen.** Hvis det ikke er nødvendig, bør ikke barn vente alene i bilen. Veien fram til håndbrekk og andre spennende funksjoner i bilen er kort.
- **Tomgangskjøring.** Med tanke på miljøet og sikkerheten oppfordrer vi at bilen alltid slås helt av på parkeringsplassen.
- **Parkering.** Vi oppfordrer alle til å rygge inn til parkering- da har du bedre oversikt når du skal ut igjen. Se deg godt for når du rygger inn.

Generell informasjon

Kontaktinformasjon:

Adresse: Holmen gårds- og naturbarnehage AS
Holmen 46
9518 Alta

Telefon: Hovedtelefon: 41555115
Lena B Søreng – daglig leder: 45418021/90535012
Storgrupper: 45221604
Lillegrupper: 90021025
Turtelefon: 45205592

Mail: post@holmenbarnehage.no

Hjemmeside: <http://www.holmen.barnehage.no>

Planleggingsdager og ferier

For at vi som personale skal gjøre en god jobb, er vi avhengige av å ha gode møter.

Vi har 5 kurs- og planleggingsdager i løpet av et barnehageår (august- juli).

Barnehagen har stengt 3 uker sammenhengende på sommeren, i romjula og i den stille uke (påska).

Ønsker dere ferie for barna utover disse ukene, ønsker vi at dere gir beskjed om dette til barnehagen før eventuelle ferier avvikles.

Ny i barnehagen

Alle nye barn er velkomne å besøke barnehagen på forhånd, slik at de får se barnehagen sin før de begynner hos oss. Å begynne i barnehagen medfører nye regler, nye voksne og nye barn å forholde seg til. Det krever tid til å venne seg til det nye, og vi vet at det er viktig for barnet at de får den tiden det trenger til å gjøre seg kjent med barnehagen.

Her er et utgangspunkt for tilvenninga hos oss;

Den første dagen: Barnet er i barnehagen 2 – 3 timer sammen med foreldre

Den andre dagen: Barnet er i barnehagen i cirka 4 timer, der barnet er “alene” en gitt periode

Den tredje dagen: Barnet er i barnehagen i cirka 5 timer, der barnet er “alene” over en lengre periode

NB! Noen barn trenger lengre tid til tilvenning enn dette.

I løpet av disse tre tilvenningsdagene gjennomfører vi en startsamtale med foreldrene. I tillegg utveksler vi en del relevant informasjon for at vi skal få et godt samarbeid mellom barnehage og hjem. Alle de nye barna får brev i posten om tilvenningstider før de begynner i barnehagen.

Pris

Holmen gårds- og naturbarnehage følger regjeringens regler om pris for barnehager.

En 100 % barnehageplass blir gratis per 01.08.23. Barnehagen fakturerer for kostpenger på 400,- pr mnd. (pr 2022).

Oppsigelse av barnehageplass

Det er gjensidig 1 måneds oppsigelse mellom barnehage og hjem. Skriftlig oppsigelse leveres til barnehagen innen den 1. i hver måned.

Siste oppsigelsesdato for barnehageplass er **senest 1. april**. Oppsigelser etter gitt dato, medfølger betaling av barnehageplassen ut gjeldende barnehageår.

Barn som tildeles plass, beholder denne til den sies opp skriftlig, eller når barnet oppnår skolepliktig alder.

Syke barn i barnehagen

Syke barn holdes hjemme fra barnehagen for å sikre barnets eget beste og for å forebygge spredning av smittsomme sykdommer!

Barnet skal være hjemme: Hvis det er fare for smitte, hvis barnet ikke kan delta i barnehagens daglige rutiner eller hvis barnet ikke kan delta på planlagte aktiviteter den aktuelle dagen. Er du usikker, så ta kontakt med oss, så skal vi hjelpe til så godt vi kan.

Ved diaré/omgangssyke holdes barnet hjemme 48 timer etter siste oppkast/diaré.

Ved sykdom eller annet fravær, gi beskjed på sms eller kidplan

Dugnad

Barnehagen legger opp til FRIVILLIG dugnad for foreldrene.

Vi er likevel avhengige av hjelp fra dere for at barnehagehagen skal holde seg tipp topp.

Informasjon om dugnadsarrangementer vil henges opp når tiden nærmer seg.

Allergier

Holmen gårds- og naturbarnehage er en gårdsbarnehage, og vi vil derfor være mye sammen med dyra på gården. Vi vet at noen barn er mer utsatt enn andre for å utvikle allergi.

Barnehagen skal prøve å tilpasse oss for barn med allergi, men vi anbefaler ikke dere som har barn med kraftig allergi mot dyr å søke barnehageplass her.

Skal det vise seg at et barn påvises så kraftig allergi at det ikke kan gå i gårdsbarnehagen, skal vi samarbeide med kommunen for å prøve å få til en overflytting til annen barnehage.

Kidplan

Vi bruker en app som heter kidplan for å registrere barna når de kommer og blir hentet i barnehagen.

Her legges også ut månedsbrev, månedsplan, bilder og generell informasjon som vi ønsker at skal nå ut til alle. Når barna begynner i barnehagen, registrerer vi alle foreldre på vår hjemmeside og da vil de få tilgang til en lenke på e-post. Når man har logget inn på lenken kan man laste ned appen å begynne og bruke den.

Her vil dere også kunne godkjenne forskjellige tillatelser som vi har behov for i barnehagen.

Klær i barnehagen

Det er viktig at barna har klær i barnehagen, som passer den enkelte årstid.

Vi er mye ute, i all slags vær. Så det er viktig at barna har nok og gode klær til enhver årstid. Hvis dere er usikre på hva vi ønsker, ta kontakt med en av oss i personalet for veiledning og tips. Gode klær gir også grunnlag for gode og positive uteopplevelser.

Vær flink å gå gjennom barnas klær med jevne mellomrom.

Det er foreldrenes ansvar å merke klær, sko og utstyr som tas med til barnehagen.

Her er en oversikt over klær som er greit å ha i barnehagen:

Skifteklær: Truse, strømpebukse, body, sokker, bukse, genser & t-skjorte

Kleskurv i gangen: Vinter: Ullklær, fleeeeklær, luer, votter, hals/skjerf & tøfler/sandaler
Sommer: Caps/solhatt, solbriller & sommerskift

Vogn i barnehagen

Det er foreldre som har ansvar for å kontrollere vognen jevnlig. Vi anbefaler at det gjøres to ganger i året. Gjerne i sommer- og juleferien.

Vognen skal være utstyrt med:

-Fungerende bremses

-Fungerende hjul

-Myggnetting

-Regntrekk

-Kalesje

-Løse seler som ikke brukes, skal fjernes for å hindre kvelning

-Kosedyr, sutter o.l. skal kontrolleres for løse deler jevnlig

Vognpose/dyne etter årstid

TRAS (Tidlig registrering av språkutvikling)

TRAS er et observasjonsmaterieell for språk og språkutvikling hos barn i barnehagen. Materiellet gjør det blant annet mulig å vurdere et barns språkutvikling i forhold til det som er forventet på ulike alderstrinn. TRAS er ment til barn mellom 2 og 5 år. I TRAS-håndboken er det knyttet tre spørsmål til hvert alderstrinn fra de ulike observasjonsområdene: Samspill, kommunikasjon, oppmerksomhet, språkforståelse, språklig kunnskap, uttale, ordproduksjon og setningsproduksjon. Alle barnehagene i Alta kommune jobber med TRAS i forhold til barna.

Foreldresamarbeid

Foreldrene/foresatte er vår viktigste samarbeidspartner. Foreldrene bestemmer over sine barn og vi skal gjøre vårt beste for å imøtekomme de ønsker og behov som foreldrene har.

Foreldre som velges inn i foreldreutvalget sitter også i samarbeidsutvalget hos oss.

Foreldreutvalget: Foreldrene velger en nestleder til foreldreutvalget på foreldremøtet på høsten. Som nestlederen går man over som leder året etter.

Dette barnehageåret er Kine Ludvigsen leder og Tanita O. Olaussen er nestleder.

Foreldreutvalget 21/22

- Leder: **Tanita Opgård Olaussen**, tanita.olaussen@hotmail.com, 958 46 028
- Nestleder: **Therese Sætermo Hansen**, thereseariel@hotmail.com, 954 92 011

Samarbeidsutvalget 21/22

- Tanita O. Olaussen
- Therese Sætermo Hansen
- Vidar Klepp
- Guro Tronstad
- Lena B Sørøng (sekretær)

Organisering av foreldresamarbeidet i barnehagen vår:

- Hver dag i hente- og bringesituasjoner
- 2 kontaktmøter per barn per år. I tillegg får foreldre/foresatte tilbud om samtaler etter behov
- 1 felles foreldremøter per år
- Samarbeidsutvalg/ foreldrekontakt (SU)
- Styremøter (der foreldre/foresatte innehar i styreverv i barnehagen)

SU = Samarbeidsutvalg

Samarbeidsutvalget skal være rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.

Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene. Barnehageeieren skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Gruppeinndelinger i barnehagen:

Barnegruppen er delt inn i to hovedgrupper, Lillegruppa og Storgruppa. Innad i gruppene har vi aldersinndelte grupper:

Kanin: 1-2åringer

Gris: 2-3 åringer

Sau: 3-4 åringer

Ku: 4-5 åringer

Hest: 5-6 åringer

HMS – Helse, Miljø & Sikkerhet

HMS – hovedmål: Holmen gårds- og naturbarnehage AS skal være et trygt sted å være for både små og store.

HMS – delmål: Vi skal ha et aktivt HMS-arbeid i barnehagen vår.
Vi skal jobbe forebyggende med HMS.

Vi skal følge de lover og forskrifter som til enhver tid er gjeldende.

Fjøsstell og bursdagsfeiring

Barna får muligheten til å ta med seg familien for å stelle dyrene i helgene. Stell av fjøset er frivillig. Vi blir likevel glade hvis dere setter dere opp en helg eller to. Stell av dyrene gjøres to ganger om dagen. Mer info om mating fås i barnehagen.

Om man låner barnehagen til bursdag koster det 1000,- eller 5 fjøshelger
Kun bruk av grillstue 700,- eller 3 fjøshelger.

Eksterne samarbeidspartnere

PBL – Private Barnehagers Landsforbund

Holmen gårds- og naturbarnehage AS er medlem i Private Barnehagers Landsforbund.

PBL er et servicekontor for råd og veiledning om barnehagedrift. PBL gir barnehagene daglig hjelp til å drive barnehage og gir råd om alt som har med drift av private barnehager å gjøre.

Medlemmer av PBL-A får utvidet rådgivning, blant annet vedrørende forhold mellom arbeidstaker og arbeidsgiver, samt problemstillinger knyttet opp mot tariffavtalen.

Alta kommune

Kommunen er barnehagens veileder og tilsynsfører. Barnehagen kan bruke kommunens tjenester for veiledning og mottar tilskudd for drift av barnehagen. Kommunen, som barnehagemyndighet, skal ha

innsyn i hva som skjer i barnehagene i kommunen. Kommunen skal utføre systematiske tilsyn for å sikre kvaliteten og innholdet i tilbudet til barna er tilfredsstillende.

Helsestasjon

Barna er knyttet opp mot Alta helsestasjon. Vi kan søke råd der og vi kan oppordre foreldrene å ta kontakt hvis det er noe man er usikker på.

PPT - Pedagogisk-psykologisk tjeneste, ofte forkortet **PPT** eller **PP-tjenesten**, er en kommunal eller fylkeskommunal rådgivende tjeneste eller myndighet som skal hjelpe barn, ungdom eller voksne som har en vanskelig opplærings- eller oppvekstsituasjon.

Vi kan søke råd hos PPT når vi er usikre på barnas utvikling på ulike områder. Det kan være et anonymt råd, eller vi kan henvise barnet dit med tillatelse fra foreldrene.

Barnevernet

Barnevernets hovedoppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, samt å bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.

Barnehagene har opplysningsplikt til barnevernet. Det betyr at vi ikke kan holde tilbake informasjon om barnevernet ber om det. Vi kan bruke barnevernet for å søke råd og vi kan henvise barn dit.

Foreldrene vil alltid bli informert, og forhåpentligvis samtykke til vår henvisning.

Dikt om barnehagen

På Holmen gårds og naturbarnehage skal barn oppleve:

Å klatre i trær
Å leke i høyt gress
Å hoppe i vannpytter
Å kjenne lukten av skogbunn
Å kjenne nærhet til dyr
Å spise av naturen
Å høre fuglesang
Å rulle i nedoverbakke
Å spise ute i snøvær
Å bygge demninger i regnvær
Å fly med drager
Å ake fort på akebrett

Et barnehagebarn skal møte:
Gården, skogen, lyder
Lukten av regn
Liv og død
Historier fra naturen
Alle typer vær
Skogen, engen
Is på vannpytter

Et barnehagebarn skal lære:
Å bruke kniv og sag
Lukten av regn

Å kjenne navnet på noen dyr, fugler, trær og insekter

Hvor maten kommer i fra
At man ikke skal sparke i en maurtue
Å kjenne til dyrene omkring oss
Årstidenes ulike karakter
Å lage ting fra naturens materialer

Å kle seg fornuftig
Å holde naturen ren
Å tenne bål, holde liv i det og omgås ilden med respekt

Et barnehagebarn skal føle:

Nysgjerrighet
Trygghet i naturen
Smådyr i hånden

At naturen er en naturlig del av hverdagen
Gleden ved å samle
Hvordan det er å overskride egne grenser
Fordypning
Sand, jord, søle og vann
Ro ved å ligge og kikke på himmelen
Gleden ved å sitte i et tre

